

Az Ifjúságért Egyesület által működtetett Családok Átmeneti Otthonainak Szakmai beszámolója a 2017 évi működésről

Intézmény I.: székhely – Pécs, Major u. 2. Telephelyek: Mária u. 1. Lánç u. 2.

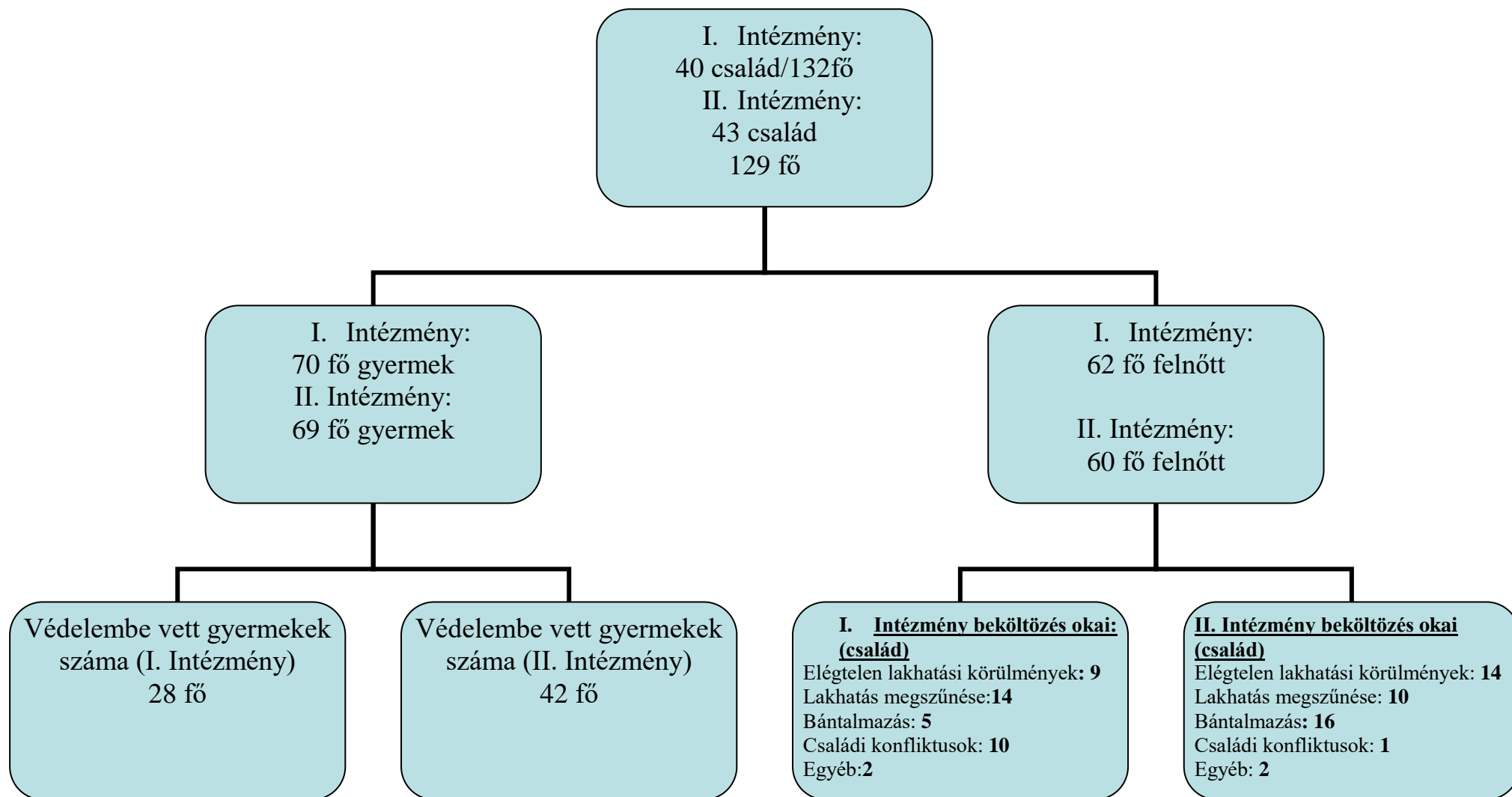
Intézmény II.: Pécs, Debreczeni Márton u. 22.

Az intézményünk által működtetett Családok Átmeneti Otthonainak segítségét az elmúlt évekhez hasonlóan a 2017. évben is folyamatosan igénybe vették azok a családok, akik valamilyen oknál fogva lakhatásukat nem tudták megoldani, miközben a várólistán további családok vártak a bekerülésre.

A törvényi háttér az 1997.évi XXXI. Gyermekvédelemről és gyámügyi igazgatásról szóló törvény, és az ehhez kapcsolódó jogszabályok, végrehajtási rendeletek, különösen a 15/1998.(IV.30.) számú, a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló NM rendelet előírásai képezik.

A gyermekvédelmi törvény 51. § jogszabályának értelmében az otthontalanná vált szülő kérelmére a családok átmeneti otthonában együttesen helyezhető el a gyermek és szülője, ha elhelyezés hiányában lakhatásuk nem lenne biztosított, és a gyermeket emiatt el kellene választani szülőjétől, családjától. A családok átmeneti otthona a felnőtt és a gyermek együttes ellátása során befogadja az életvezetési problémák vagy más szociális és családi krízis miatt otthontalanná vált, továbbá védelmet kereső szülőt és gyermekét, befogadja a válsághelyzetben lévő bántalmazott vagy várandós anyát, illetve a szülészetéről kikerülő anyát és gyermekét, valamint a várandós anya kérelmére az anya élettársát vagy férjét.

Szolgáltatást igénybe vevők, 2017. (I.-II. Intézmény összesített adatai)

Családszerkezet alakulása 2017-ben a bentlakó családok tekintetében		
	I. Intézmény	II. Intézmény
Egy szülő családok	16 család	23 család
Két szülő családok	15 család	13 család
Várandós egy szülő családok	2 család	4 család
Várandós két szülő családok	7 család	3 család

2017-ben a szolgáltatást igénybevevő családok beköltözésének körülményei (delegáló intézmény neve típusa, egyéb)

	Gyermekjóléti Szolgálat	Jelzőrendszer egyéb szereplői	Saját kérésre
I. Intézmény	19 család	3 család	18 család
II. Intézmény	14 család	5 család	24 család

Az elmúlt évhez képest megfigyelhető, hogy a beköltözést kiváltó okok tekintetében szignifikáns mértékben nőtt a bántalmazás, a családi konfliktusok és az elégtelen lakhatási körülmények. A bekerüléshez tapasztalataink szerint nagyrészt megélhetési problémák vezettek, melyek főként a szülők jövedelmi helyzetéből, és gyakran életvezetési zavaraiából adódtak. Kiemelendő, hogy a szülők és gyermekeik családi- és kapcsolati hálója hiányos, gyenge, vagy sokszor az alacsony jövedelem miatt együtt élni kényszerülő távolabbi rokonok általában a szűk lakóterekben, állandó konfliktusforrást jelentenek.

A felvett családok többségénél új tendenciaként tapasztaltuk, hogy nőtt a száma azon jelentkezőknek, mely esetekben a szülők önállóan, több esetben szakember támogatása nélkül kérték felvételüket. Az Esztergár Lajos Család- és Gyermekjóléti Szolgálat és Központ közvetítésével érkezett, és a jelzőrendszer más tagjai által delegált családok mellett említésre méltó azoknak a családoknak a száma, ahol a Gyámügyi Osztály kezdeményezte a család otthonba költözését, mert a gyermek családban való nevelkedését abban az esetben látták biztosítottnak, ha a szülők gyermekük ellátásához és gondozásához intenzív segítséget kapnak.

A 2017-ben a szolgáltatást igénybe vevő családok szociális háttere, jövedelmi forrásai, ellátási formák (halmozott adat)

Jövedelem	I. Intézmény	II. Intézmény
Munkaviszony	24 fő	15 fő
Gyermekgondozási támogatások	40 fő	36 fő
Önkormányzat/ Munkaügyi szervek által folyósított ellátások	0 fő	6 fő
Nyugdíjszerű ellátások	2 fő	3 fő
Jövedelem nélkül	9 fő	13 fő

Gondozási tevékenységünk tapasztalatai alapján továbbra is megfigyelhető, hogy a szülők alacsony iskolai végzettséggel rendelkeznek, szakképzettségük nincs, életvezetési mintáik és stratégiáik hibásak. Az intézményünkbe kerüléskor általában nem rendelkeznek munkahellyel. A gyermekkorban átélt bántalmazások sérüléseinek következményeit sokszor egész életükben viselik. Rokoni, baráti kapcsolataik gyengék, a szociális háló igen szűk körülöttük.

A bántalmazott nők esetében megfigyelhető, hogy többségük önértékelése, önbizalma gyenge, kapcsolati hálójuk nagymértékben hiányos.

A szülők életkorának tekintetében jellemző, hogy fiatalok, korán vállalnak gyermeket. Elmondható, hogy a házasságkötéssel nagykorú vált fiatal édesanyák és édesapák leginkább lakóotthonokból érkeznek.

Szociális munka a Családok Átmeneti Otthonában

Alkalmazott technikák, módszerek

Egyéni esetkezelés.

Krízisintervenció.

Segítő beszélgetés, egyéni családi problémák feltárása.

Pszichológiai tanácsadás.

Jogsegélyszolgálat.

Életvezetési és háztartási ismeretek átadása, egészségügyi tanácsadás.

Segítség a családi tradíciók, ünnepek megteremtésében és megőrzésében.

Segítségnyújtás a szociális és egyéb ügyek intézésében.

Információk a különböző segítő intézményekről, szervezetekről, „közvetítés” az adott problémával foglalkozó intézmény, szervezet felé, tájékoztatás munkalehetőségekről, átképzési programokról.

Közösségfejlesztés.

Ünnepek megtartása.

Programok szervezése.

Kézműves klub.

Intézményen belüli közös programok szervezése (kertrendezés, virágültetés, bográcsozás stb.).

Munkánk során a szociális munka etikai kódexének mindegyik alapelvét szem előtt tartjuk, különösen fontos azonban a kliensekhez való viszonyulás szempontjából a következő gyakorlati alapelv.:

„A szociális munkás tiszteletben tartja a rábízottak egyéniségét és gondoskodik méltóságuk, egyéniségük, jogaik és felelősségük megőrzéséről.”

Az Átmeneti Otthonban az egyéni esetkezelést, családokkal végzett segítői munkát, szociális munkásokból és szociális asszisztensekből álló team végzi.

Az intézményben folyó szakmai munka a beköltözést követően a család életútjának megismerésével, mélyinterjúval, sok esetben az aktuális krízishelyzet elhárításával veszi kezdetét. Családjaink élethelyzetének, erősségeinek, képességeinek feltérképezését követően, egyéni gondozási megállapodás mentén, gondozási tevékenységünk arra irányul, hogy a kliensek a segítőik által nyújtott mentális és szociális segítség igénybevételével képessé váljanak a rendelkezésükre álló erőforrásaikat felismerni és használni, problémamegoldó képességük javuljon, elsajátítsák a megfelelő életvitelhez szükséges készségeket, normákat. Lakhatási problémájuk tartós rendezéséhez szükséges „önerő” (kapcsolati-, pénzügyi-, belső erőforrások és készségek) előteremtésére motiváljuk, és rendszeres tájékoztatást nyújtunk arról, hogy milyen állami, önkormányzati támogatásokat, ill. más egyéb külső forrásokat vehetnek igénybe a lakásproblémájuk rendezése érdekében, továbbá folyamatosan figyelemmel kísérjük a pályázati felhívásokat.

A beköltöző családnak vállalnia kell az együttműködést – a gondozási szerződésben foglaltak szerint - a szociális munkással, a havi térítési díj fizetését, a házirend betartását, a kapcsolattartást az illetékes Gyermekjóléti Szolgálat családgondozójával.

Az ügyfeleknek kiköltözéskor megállapítható „lakhatási támogatás”, melynek számolási alapját, a befizetett térítési díj képezi. Szakmai döntés eredménye, hogy a befizetett összeg maximum 30%-át felhasználhatja a költözéskor, továbblépéskor felmerülő (kaució) költségek fedezésére.

Kiemelten figyelünk a gyermekek gondozásához és neveléséhez kívánatos ismeretek bővítésére, amennyiben szükséges ráirányítjuk a szülők/anyák figyelmét a gyerekeik szükségleteire.

Tapasztalataink alapján elmondható, hogy miután az ellátást nagyon sok fiatal szülő-több esetben gyermekvédelmi gondoskodásból kikerülve- veszi igénybe, munkánk során nagy hangsúlyt kap, hogy fentiekhez gyakorlati segítséget (gyermekek alapvető gondozása, főzés megtanulása stb.) is kapjanak a szülők asszisztenseink bevonásával.

A családokkal folytatott esetmunkába gyakori gyermekpszichiáterünk bevonása. Az intézménybe kerülő családokról konzultál az esetfelelős szociális munkással, melyet követően felveszi a kapcsolatot az érintett családtagokkal, akik részére terápia lehetőségét ajánlja fel, illetve szükség esetén a klienst szakellátásba delegálja. Ezen felül szociális szakembereink munkáját támogatja a családok segítése során felmerülő kérdések, szakmai dilemmák megbeszélésével. Immár hagyománnyá vált, hogy az iskolai nyári szünetben tematikus gyermektáborokat tart, mely nagy élmény az otthonban lakó gyermekek számára.

Jogi problémák, ügyintézés (szülői felügyelet, gyermektartásdíj) esetén intézményünk jogászához delegáljuk ügyfeleinket, aki kérdések esetén kollégáink rendelkezésére is áll.

A Családok Átmeneti Otthonából való kiköltözés körülményei

Kiköltözés körülményei (hova)		
	I. Intézmény	II. Intézmény
Albérlet	7 család	11 család
Önkormányzati bérlakás	1 család	0 család
Rokon, szívességi lakhatás	11 család	1 család
Vissza a bántalmazóhoz	1 család	7 család
Gyermek kiemelése a családból	0 család	4 család
Egyéb	9 család	9 család

A kiköltözés számszerűsített adatainál az egyéb kategóriában azok a családok szerepelnek, akik szakmai okokból kifolyólag a telephelyeink között költöztek, vagy megszűnt a gyermek családba fogadása, visszakerült vérszerinti szülőjéhez.

Fontosnak gondoljuk megemlíteni, hogy az alacsony jövedelem, önkormányzati lakásba költözés lehetőségének hiánya, egyetemváros révén az általunk segített családok számára megfizethetetlen albérleti árak miatt sokan kényszerülnek szüleikhez, rokonaikhoz, ismerőseikhez költözni, ahol a fentebb már említett okok miatt ismét problémássá válik lakhatásuk. Több esetben ez a család otthonba visszakерülésének oka, melyről az 1997. évi XXXI. Törvény 47. §-nak 4.b. bekezdésének értelmében a Gyámügyi Osztálynak értesítést küldünk.

Szakmai kapcsolataink

A gyermekvédelmi törvény előírásainak megfelelően az átmeneti gondozást szükségessé tevő okok megszüntetésének érdekében, a család helyzetének rendezéséhez és otthontalanságának megszüntetéséhez együttműködünk azokkal a szolgálatokkal, szervezetekkel, akik részt vesznek az általunk gondozott családok segítésében.

Az Esztergár Lajos Család- és Gyermekjóléti Szolgálat és Központ családsegítő és esetmenedzser szakembereivel a törvényi előírásoknak megfelelően működünk együtt.

A Baranya Megyei Kormányhivatal Pécsi Járási Hivatal Gyámügyi Osztályán szakembereink részt vesznek a gyermekek védelembe vételi- és a védelembe vétel felülvizsgálatának tárgyalásain.

Intézményeinkben a területileg illetékes védőnőkkel folyamatosan tartjuk a kapcsolatot, minden kisgyermek beköltözése esetén értesítettük őket. Látogatásuk során a védőnők a családgondozóktól információkat kapnak a család bekerülésének okáról, nehézségeikről, a gyermekkel kapcsolatos tudnivalókról. A közös munka különösen a veszélyeztetett gyermekek esetében fontos, egyrészt, mert a védőnő gyermekgondozási javaslatait megbeszéli munkatársainkkal, így kiegészül a tanácsadás jelentős mértékű gyakorlati segítséggel is, másrészt fontos a védőnő szakmai véleménye az esetkonferencia során felmerült problémák megbeszélésénél, és a család segítéséhez szükséges feladatok megtervezésénél.

Bölcsődével, óvodával és iskolával a gyermekek előmenetelét illetően, az esetlegesen felmerülő problémák okán kerülünk kapcsolatba.

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat munkatársaival szoros együttműködésben állunk, mely nemcsak a családok támogatását illetően jelentős, hanem némely esetben az esetkezelésbe való bevonást is jelenti.

A családok részére szervezett programok

A családokkal folytatott szociális munka részeként továbbra is kiemelten célunk, hogy a gyerekek és szüleik érzelmi kötelekeit erősítsük, az ehhez szükséges, gyermekek személyiségfejlődése szempontjából is fontos közös családi programokat biztosítsuk számukra. Hagyományainknak megfelelően ezt segítették az ünnepekre való készülődések, az ünnepek megtartása, a kézműves foglalkozások, és más olyan programok, melyek hozzájárultak az intézményünkben lakó családok mindennapjainak élményekkel való gazdagabbá tételéhez.

A fenti célkitűzések megvalósításához a teljesség igénye nélkül kiemelnénk néhány programunkat.

Az édesanyák és kisebb gyerekeik számára önkéntes segítő bevonásával rendszeresen biztosítottunk baba mama klubon való részvételt, ahol az ölbéli játékok, dalok, mondókák megtanulása mellett érezhette jól magát baba és mama is egyaránt. A nagyobb gyerekek önkéntesünkkel kézműves foglalkozás keretein belül tevékenykedtek.

A bántalmazáshoz, társfüggőséghez kapcsolódóan az Indit Közalapítvánnyal közösen szerveztünk női csoportot, ahol a résztvevőkkel a csoport keretein belül a női létről, érzelmekről és viselkedési mintákról, szülői szerepekről, nevelési stílusokról, az egészségesen és diszfunkcionálisan működő családokról beszélgetve jutunk el a párkapcsolati erőszak témájához. A csoport pozitív tapasztalataira építve az Indit Közalapítvány megismételte a csoportfoglalkozást, munkatársaink biztosították a résztvevő édesanyák gyermekeinek felügyeletét.

A főző- és sütőklubban a felnőttek mellett a gyerekek is szívesen részt vettek, a foglalkozások alkalmával készült többek között pizza, kalács, sütemény, a közösség építése mellett kiemelt törekvésünk volt, hogy könnyen és alacsony költségekből elkészíthető ételeket tanuljanak meg elkészíteni a családok.

A környezetünk szépítése céljából ültettünk virágokat, és rendeztünk kertet, a Biokom Nonprofit Kft. szervezésében falültetésen vettek részt családjaink.

Szomszédság ünnep keretében mélyítettük kapcsolatunkat a pécsbányai lakosokkal.

Az Y Közösségi Ház kitelepülésével a gyerekek és szüleik számos programon vehettek részt, mely hozzájárult hasznos időtöltésükhöz.

Búcsúztató ünnepség keretein belül köszöntünk el kiköltöző családjainktól, segítve ezzel a család otthonban eltöltött időszakának lezárását.

A pécsbányai Közösségi Ház által szervezett programokon, tanulószoba lehetőségen szívesen vesznek részt a gyermekek.

A farsang, bográcsozás, és a gyermeknapi kirándulás a legnépszerűbb programok között voltak, utóbbi alkalmával a Mecseki kisvasút üzemeltetője jóvoltából a családok költségmentesen ülhettek fel a kisvasútra.

A családok jártak az Állatkertben, cirkuszban, Planetáriumban, Bóbita Bábszínházban, moziban. Ezen programok finanszírozását részben a Norvég Alap által támogatott Peer Gynt Projekt támogatásával, valamint névtelen pénzadomány felajánlásából oldottuk meg.

A pécsbányai bányató rekultivációs tárgyalásnak az otthon biztosított helyszínt a bentlakó családok aktív részvételével.

A Zsolnay negyed és a Balokány liget adottságait kihasználva asszisztensünk aktív részvételével a közös séta, játszótéren eltöltött idő során segítjük a családok szocializációs készségeinek fejlődését.

A családok részére nyújtott támogatások

A gondozás időtartama alatt a Gyvt.-nek megfelelően segítséget nyújtunk a szülőnek gyermeke teljes körű ellátásához, gondozásához, neveléséhez. Biztosítjuk a szülő számára a gyermekével való együttes lakhatást és a szükség szerinti ellátást (Gyvt. 51§/3/e), lakrész zavartalan használatát, fűtési szezonban fűtést, a főzés, mosás és tisztálkodás alapvető feltételeit (tűzhely használat, hideg és meleg víz, fürdőszoba használata). Szükség esetén alapvető élelmiszert, ruházatot, tisztálkodó szert, gyógyszert biztosítunk a gyermek részére.

Fentiek alapján támogattuk a családokat a gyermekek, és több esetben a szülők számára kiváltott gyógyszerekkel, szükséges ruházattal, alapvető élelmiszerekkel.

A jelentős mennyiségű, főként magánemberek felajánlása során érkező ruha adományok mellett nagy számban érkeztek játékok is, és tapasztalataink szerint gyakoribbá vált, hogy az adományozók tartós élelmiszerekkel kívántak hozzájárulni a családok segítéséhez.

Az Ételt az Életért Közhasznú Alapítvány, az Új Akropolisz Egyesület és Pécsi Maffia Bike rendszeresen meleg étellel és tartós élelmiszerekkel támogatja családjainkat.

A Magyar Élelmiszerbank Egyesület által kapott élelmiszerek nagyban hozzájárultak a családok havi kiadásainak csökkentéséhez, a neves ünnepeket több szervezet meleg étel felajánlásával, Karácsonykor névre szóló ajándékokkal tette széppé, emlékezetessé.

Stábfejlesztés

A professzionális segítség minőségének fenntartásához fontosnak gondoljuk, hogy munkatársaink rendszeresen képezzék magukat, bővítsék ismereteiket, fejlesszék önismeretüket.

Továbbra is támogatást jelent a munkavégzéshez, hogy intézményünkön belül heti egy alkalommal team ülés keretén belül beszéljük meg a családok gondozásának aktuális kérdéseit.

Munkatársaink szakmai tudásának fejlődését szem előtt tartva havonta szakmai műhely keretén belül egy adott témát dolgozunk fel, melynek során a teljesség igénye nélkül szó volt a gyermekbántalmazásról, szenvedélybetegségekről, a burn out megelőzéséről, és a munkánk egyik legfontosabb eleméről, a szakemberek attitűdjéről a családokkal való foglalkozás során.

Az EFOP -3.8.2 kiemelt projekt keretében lehetőségünk volt team szupervízió részt venni.

Pécs, 2017. január 10.

Sándor Andrea
ügyvezető elnök